

Ova **monografija** okuplja radove **Željka Karaule** nastajale od djetinjstva i ranih studentskih dana sedamdesetih i osamdesetih godina do suvremenih djela iz 2025. godine. Kroz više od trideset poglavlja autor prati razvoj vlastitog likovnog jezika, obuhvaćajući svjetovne i sakralne teme. Knjiga se oblikuje kao vizualni arhiv, ali i kao cjelovito umjetničko djelo koje svjedoči o kontinuitetu, promjenama i unutarnjim uporištima stvaranja.

Slikarska djela prisutna su u New Yorku, Los Angelesu, Seattleu, Münchenu, Sydneyu, diljem Hrvatske, Bosne i Hercegovine te Slovenije.

Autorska Prava

Sva prava pridržana. © 2025 **Željko Karaula**

Nijedan dio ove publikacije ne smije se reproducirati, pohraniti u sustav za pretraživanje ili prenijeti u bilo kojem obliku ili putem bilo kojeg sredstva bez prethodnog pisanog odobrenja nositelja autorskog prava.

Prvo izdanje, 2025.

Izdavač: *Samostalno izdanje*

ISBN: 9789403856087

Tisak: *Print-on-demand i putem izravnih kanala*

Z. Karaula

Sadržaj

Svjetovno	6
Studentski radovi — Livno, <i>litografija, pero, tuš, olovka</i>	8
Energija i imaginacija — Sesvete, <i>pastel</i>	18
Boćar, <i>drvo, metal</i>	24
Pastelne impresije — Sesvete, <i>uljni pastel</i>	26
Transformacije — Zaprešić, <i>ulje na platnu</i>	32
Sturba — Zagreb, <i>akvarel</i>	38
Figurice — Zaprešić, <i>porculanski biskvit, glina</i>	44
Figurice — Zaprešić, <i>porculanski biskvit, glina</i>	48
Mate Muščet, <i>ulje na platnu</i>	54
Šume slapovi glazbom žene — Zaprešić, <i>ulje na platnu, uljni pastel, akvarel</i>	56
Ples konja — Zagreb, <i>ulje na platnu</i>	66
Figurice — Zaprešić, <i>porculanski biskvit</i>	72
Radost, voda, i ljepota — Zagreb, <i>ulje na platnu</i>	78
Golferi, <i>ulje na platnu, gips, drvo, glina</i>	84
Otajstvo žene — Zaprešić, <i>ulje na platnu, uljni pastel, akvarel</i>	88
Plitvičke dive — NP Plitvička Jezera, <i>ulje na platnu</i>	96
Sunčana strana — Zaprešić, <i>ulje na platnu, uljni pastel, olovka u boji, akvarel</i>	102
Cvjetne čarolije — Zaprešić, <i>ulje na platnu, akvarel, uljni pastel</i>	116
Mozaik snova — Zaprešić, <i>ulje na platnu</i>	128
Sens(z)orno — Livno, <i>retrospektiva</i>	136
Triptih snova — Zaprešić, <i>ulje na platnu</i>	138
Pejsaži — <i>trajna inspiracija</i>	144
 Sakralno	 168
 Životopis	 275
Završna riječ autora	278

SVJETOVNO

djetinjstvo i školovanje

STUDENTSKI RADOVI

litografija, pero, tuš i olovka

1984, Livno, Galerija "Narodno učilište"

Pas i ptica, priprema za litografiju, 58x68 cm, 1978

Studentski radovi

Imao sam privilegij vratiti se na početke — na one prve, često nesigurne tragove koji, paradoksalno, otkrivaju najčešću iskrnu umjetničkog djetinjstva: znatiželju koja se ne zadovoljava reprodukcijom, već traga za glasom. Ovdje predstavljeni Studentski radovi nose pečat školskog učenja, ali i onaj intimni, gotovo tajanstveni jezik likovne prakse. Litografija, tehnika kroz koju su većina ovih djela proizašla, djeluje kao medij koji je istovremeno zahtjevan i oslobađajući — pritisak kamena ili ploče, miris mastila, i beskrajna igrivost linije pretvaraju se u dokument procesa u nastajanju. Prvi javni susret s tim radovima zbio se sredinom osamdesetih, u Livnu, u Galeriji "Narodno učilište"; tada su te slike bile mlade, ali već snažno artikulirane, pokazujući i umijeće i potragu. Čitanje tih radova danas vraća nas u vrijeme kada je znatiželja bila obrazac i metoda, a eksperiment — norma.

Svako djelo u ovom nizu funkcionira kao zaseban zapis, ali i kao član velike obiteljske mreže motiva i tehnika. Planinski valovi, crno-bež litografija, izdiže krajolik kroz gustoću jednakih linija i točaka; unutarnja tišina prije oluje osjeća se kao misaona pauza u stupcu daha. Plamen tijela istražuje tijelo kao energetski pol, boje i konture plešu u fragmentima koji podsjećaju na plesne figure — tu se tiskarski postupak susreće s gestom rukom. Sumorna figura, gotovo monahalna u svojoj crno-bijeloj drami, koristi ugljen i granulirane teksture da bi uhvatila trenutak između pojave i iščeznuća; figura postaje sjenka koja izaziva introspekciju. Vrtlog boja usmjerava nas prema intenzitetu, gdje plavi, žuti i crveni valovi stvaraju lažnu figuru i ritam disanja, dok se pigment i otisak natječu u slojevitosti. Živi detalj, pak, leži u Zgužvanim snovima: studiju tkanine koji kroz grafit otkriva mnogo više od materijala — otkriva vrijeme i naviku gledanja. Svako djelo pritom pokazuje odnos prema materijalu — prema tehnici litografije i grafita — gdje je linija istovremeno i pitanje i odgovor.

Na kraju, ono što ova zbirka posredno svjedoči nije samo školski proces već nastajanje pojedinca koji kroz vježbu uči postavljati pitanja svijetu i samome sebi. Ovi radovi traže usporavanje; oni nisu brzi užici vizualnog potrošačkog doba, nego poziv na dug, pažljiv razgovor s papirom i tintom. Postoji tu neka vrsta pedagogije koja ne poučava samo "kako", već i "zašto": zašto naglasiti horizont, zašto razdijeliti boju na pola, zašto ostaviti rubove nepotpunima. U tim nedovršenim mjestima rađa se prostor za gledatelja, mjesto gdje percepcija prelazi u sudjelovanje, a studentska skica postaje polazište trajne refleksije — trag koji kroz godine nastavlja šaptati priču o učenju, sumnji i nemirnoj potrebi za stvaranjem.

Vrtlog boja, litografija, 71x54 cm, 1978

Plamen tijela, litografija, 71x54 cm, 1978

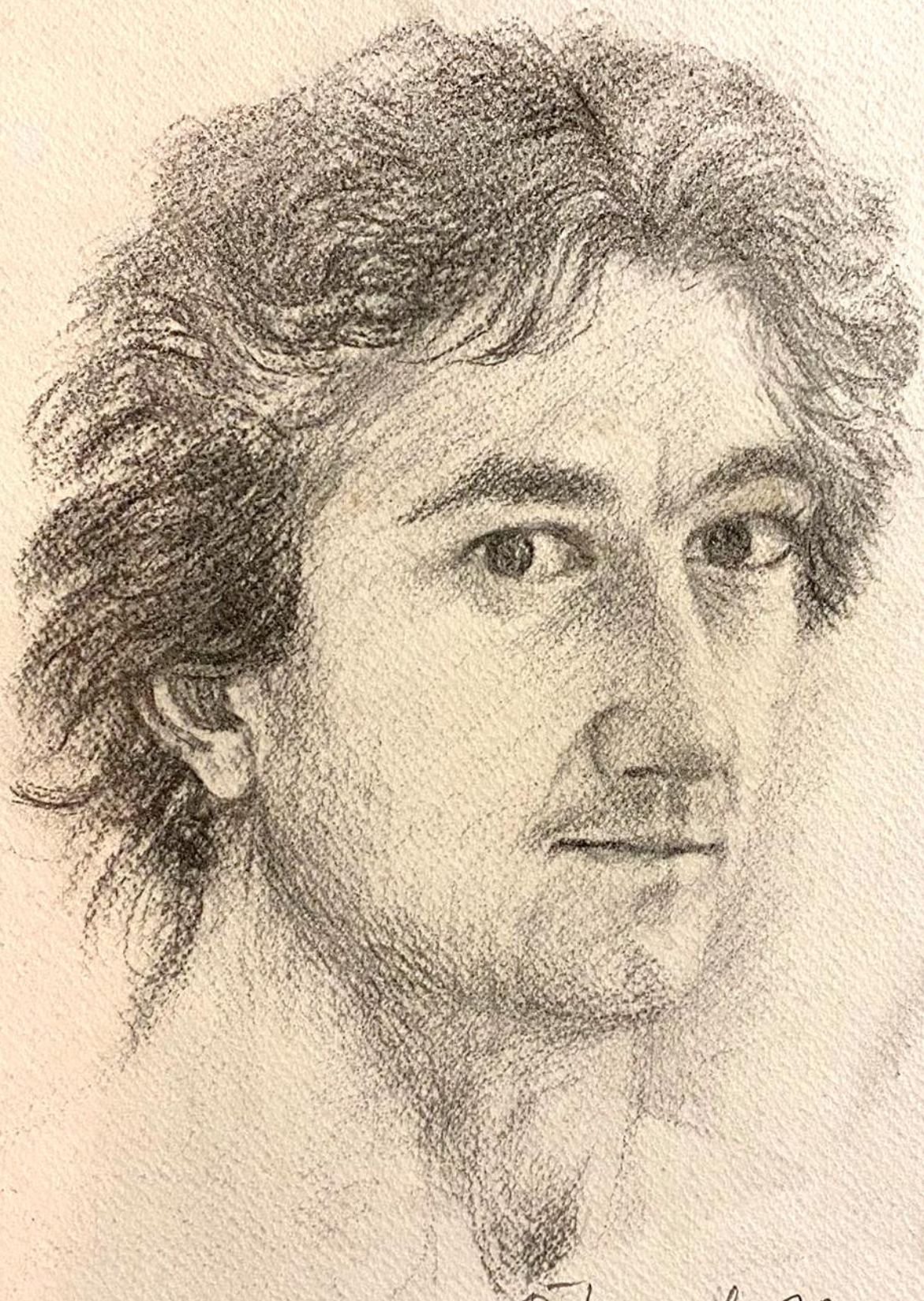

Planinski valovi, priprema za litografiju, 40x26 cm, 1978

Maska, olovka, 34x42 cm, 1977/1978

Autoportret, olovka, 35x26 cm, 1978 —

Ekavento 78

Mama, 35x26 cm
ołówka
god. 1979

Ż. Karoula

Kolega, 35x26 cm
olovka
god. 1979

ENERGIJA I IMAGINACIJA

pastel

1991, Sesvete, Galerija “Kurija”

Rastanak, pastel, 60x91 cm, 1991

Energija i imaginacija, pastel

Energija i imaginacija otkriva nam svijet u kojem se boja ponaša kao organ koji diše, gdje svaki potez kista nosi razornu i istovremeno nježnu namjeru. Kolekcija koja je prvi put javno progovorila 1991. u Sesvetama, u Galeriji Kurija, nema ambiciju utješiti promatrača; ona ga poziva u arenu doživljaja, u prostor u kojem se tradicija slikarskog zanata sudara sa suvremenim impulsima. Umjetnik ne nastoji reproducirati svijet, već ga aktivno premišljati: platno postaje događaj, površina postaje teren sukoba i pomirenja, a paleta — instrument koji mjeri intenzitet osjećanja. U tim slikama nalazimo glas koji traži priznanje turbulencije kao nužnog pretka stvaranja, glas koji prožima etičko i estetsko — podsjećajući nas da ljepota nije uvijek mir, da su strast i kaos neodvojivi od neposredne istine ljudskog iskustva.

U Probijanju ta energija izbija u čistom, gotovo fizičkom smislu: gusta tekstura i žestoki prijelazi boja stvaraju dojam eksplozije koja zahtijeva prostor. Valovite linije i nejasne siluete djeluju kao tijela u trenutku prijelaza, kao da su uhvaćene između daha i izdisaja, u plesu koji nema jasnu melodiju, ali posjeduje ritam. Crvena i žuta ne služe samo za harmoniju — one su pulsirajući organizam, glasnik unutarnjih strahova i želja koji ispunjava kompoziciju. Kritičar u toj slici ne vidi samo tehniku; vidi etički poziv da se prihvati turbulentna stvarnost. Upornost materijala, slojevitost boje i nametljive texture stvaraju dijalog s promatračem: slika traži reakciju, zahtijeva da postanemo sudionici, ne pasivni gledatelji. Tu je i doza nasilja i njege istovremeno — kao prolom koji rađa razumijevanje.

Rastanak, s druge strane, tematski se spušta u intimniji registar, ali energija ostaje jednako snažna. Tijelo se ovdje ne prikazuje kroz konture, nego kroz valove boje; figura se raspada u mrežu formi koje vibriraju u komplementarnim napetostima plave i crvene. Debeli impasto i brzi, samouvjereni potezi kista stvaraju reljef koji se čita i osjeća, dok odsustvo jasne središnje figure potiče promatrača na aktivno traženje značenja. Slika funkcionira kao ples tijela i bliskosti — senzualna, a opet opterećena tjeskobom; ritual susreta i rastanka u istoj gesti. U konačnici, ova zbirka djela gradi narativ o umjetniku kao medijatoru unutarnjih oluja: ne nudeći odgovore, nego prizivajući hrabrost da se osjeti, prepozna i nosi nevjerojatna energija koja čini jezgru imaginacije umjetničkog promišljanja.

Pasja ljubav, pastel, 60x91 cm, 1991

Probijanje, pastel, 60x91 cm, 1991

BOĆAR

drvo, metal

1997

Boćar
drvo
visina 40 cm
1997

Boćar,
metal
visina 35 cm
1997

PASTELNE IMPRESIJE

uljni pastel

1998, Sesvete, Galerija “Kurija”

Pred jesen, uljni pastel, 50x70 cm, 1998

Pastelne impresije, uljni pastel

U ovim pastelnim prizorima nalazi se tiha liturgija svjetla i boje koja se razlijeva preko polja kao glas što šapuće. Umjetnik, posvećen post-impresionističkoj osjetljivosti, koristi pastelnije poteze da bi uhvatio trenutak koji je istovremeno prolazan i vječan: pola zrelo žito koje blista u zlatnim nijansama, nebo koje dugo diše plavinom, horizont koji čuva ravnotežu između zemlje i daljine. Potezi, iako mekaniji nego u uljanim impastima, ostavljaju trag rukopisne bliskosti — svaka površina nosi suhu toplinu pastela, svaka boja tiho rezonira s drugim tonovima, gradeći sfere nijansi koje gledatelj mora naučiti čitati. U toj šutnji boja krije se poziv: zastani, udahni i dopusti ritmu krajolika da te obuhvati. Ne radi se o anegdoti ili dramatičnosti; radi se o meditaciji o svjetlu koje prolazi kroz dan i kroz vrijeme.

Kompozicije izložene u Sesvetama, u Kuriji 1998., djeluju kao složene, ali dostojanstvene meditacije krajolika. Zlatna polja i prostrana neba nisu simboli samo ruralne idile, već nosači osjećaja — mirne melankolije, spokojne povezanosti s prirodom i suptilne svijesti o prolaznosti. Autor u svojim pastelnim studijama predočava kako svjetlost oblikuje tlo: horizontalne zrake otkrivaju tonove zrna i trave, dok meki prijelazi boja sugeriraju vjetar koji ne pomiče samo travu, već i vrijeme koje se u njoj ogleda. U djelima poput "Zlatno polje" ili "Jesenji brežuljak" (kako ih je publika počela zvati u razgovoru s umjetnicima), osjeća se disciplina geste koja nije hladna ili distancirana; naprotiv, tu je toplina ruke koja zna kako smanjiti detalj kako bi otvorila prostor za vlastito ogledanje promatrača.

U ukupnom dojmu, pasteli iz ove cjeline prezentiraju krajolik kao mjesto susreta intimnog i općeg: privatnog osjećaja domaće sigurnosti i univerzalne tišine prirode. Umjetnik ne nameće priču; on stvara uvjete da se priča rodi u pogledu onoga tko promatra. Boje igraju uloge pripovjedača — zlato i oker govore o zrelosti i plodnosti, plava o udaljenoj širini i hladnoj jasnoći, a rukopis pastela o ranjivosti trenutka. Ovdje svjetlost nije samo fenomen; ona je subjekt, ona je glas koji vodi oko i srce od jednog polja do drugog, ostavljajući za sobom tragove koje je moguće čitati dugu vremena — tihe, razgranate, pune mogućnosti. Ta sposobnost da spoji disciplinu i osjetljivost, strukturiranost i mekost pastelnog medija, čini ovu seriju ne samo studijom pejzaža, već i pozivom na kontemplaciju — susretom s mjestom gdje pogled postaje molitva, a boja postaje prostor za tišinu.